Kraków po roku pandemii

2021-03-15

Minął rok od stwierdzenia pierwszego w Polsce przypadku choroby COVID-19. W tym czasie zmieniło się życie krakowian, przedsiębiorców, ale i funkcjonowanie miasta.

– Miniony rok był trudny dla nas wszystkich. Obawialiśmy się o zdrowie swoje i bliskich, o miejsca pracy, a przedsiębiorcy o przyszłość prowadzonych biznesów i firm. Najbardziej zauważalną zmianą był widok pustych ulic i placów w centrum miasta, szczególnie na wiosnę, gdy normalnie ulice tętnią życiem. Kraków po raz pierwszy od zakończenia II wojny światowej stanął przed tak ekstremalnym wyzwaniem. By mu sprostać, wiele rzeczy musieliśmy się nauczyć, np. organizacji transportu zbiorowego w warunkach reżimu sanitarnego, funkcjonowania placówek oświatowych w rzeczywistości pandemii, czy choćby najzwyklejszej dezynfekcji ulic, która nigdy wcześniej nie była wykonywana na tak dużą skalę – mówi prezydent Jacek Majchrowski.

Finanse miasta

Sprawdziły się zeszłoroczne prognozy mówiące o tym, że pandemia i wywołane nią spowolnienie gospodarcze wpłyną na kondycję finansów miasta. Straty okazały się mniejsze od spodziewanych – w wyniku skutków pandemii budżet miasta zmniejszył się o ok. 235 mln zł.

Najbardziej deficytowa okazała się komunikacja miejska – zgodnie z przewidywaniami największe straty pandemia przyniosła bowiem w przypadku wpływów ze sprzedaży biletów. O ile pierwotnie, tj. jeszcze przed pandemią, miasto zakładało w planie budżetowym, że wpływy z tego tytułu osiągną 303 mln zł, to w ciągu roku trzeba było te założenia radykalnie korygować. Plan zmniejszono więc do 221 mln zł, a różnica została pokryta dzięki środkom pozyskanym z Funduszu Inwestycji Lokalnych. Pieniądze z FIL pozwoliły miastu zwolnić wkład własny na niektórych inwestycjach i przesunąć te środki na wyrównanie ubytków w dochodach: w ten sposób 80 mln zł poszło na pokrycie strat w komunikacji miejskiej. Jednak i tak wykonanie wpływów ze sprzedaży biletów KMK okazało się niższe nawet od skorygowanego planu – wyniosło bowiem 189 mln zł.

Mniej turystów

W 2020 roku Kraków odwiedziło ogółem 7 mln 950 tys. osób. Wśród nich 7 mln osób to goście z kraju, natomiast 950 tys. – z zagranicy. W 2019 roku liczby te wynosiły odpowiednio: 14 mln 50 tys. przyjezdnych ogółem, z czego 10 mln 750 tys. odwiedzin przypadało na kraj, a 3 mln 300 tys. na zagranicę.

Największy spadek przyjazdów w porównaniu z zeszłym rokiem odnotowano wśród cudzoziemców – aż o 74,2 proc. Najmniejszy, bo o 34 proc., w grupie turystów krajowych. Liczba osób ogółem odwiedzających Kraków spadła w tym roku o 43,4 proc.

Spadek przyjazdów przełożył się na niższe wpływy, które turystyka wygenerowała w Krakowie. W 2020 r. podczas pobytu w mieście goście wydali łącznie 3,58 mld zł. W 2019 r. zostawili tu 7,5 mld zł.

Jak tłumaczą autorzy badań, „w 2020 roku w związku ze spadkiem liczby odwiedzających o ponad 43 proc., w tym zagranicznych o prawie 75 proc., i niższymi wydatkami gości zagranicznych, a przede wszystkim gości krajowych, których w Krakowie było prawie 90 proc. ogółu, wysokość wpływów od wszystkich odwiedzających okazała się o ponad połowę niższa niż rok wcześniej”.

Pomoc dla przedsiębiorców i kultury

W ciągu ostatniego roku miasto wspierało przedsiębiorców, którzy najbardziej odczuwają skutki pandemii, by chronić miejsca pracy krakowian. Na ten cel miasto przekazało ponad 70 mln zł. Umorzone zostały należności podatkowe na ok. 11,5 mln zł. Obniżono też stawki czynszowe za wynajem lokali użytkowych na łączną kwotę ok. 8,7 mln zł.

W ramach opracowanego i uruchomionego już w kwietniu 2020 roku pakietu działań „Kultura odporna” wsparciem zostali objęci zarówno indywidualni twórcy i animatorzy, jak i instytucje, organizacje pozarządowe oraz przedstawiciele najważniejszych sektorów kreatywnych. Na pomoc mogli też liczyć m.in. producenci muzyczni i audiowizualni, sektor sztuk wizualnych, sektor filmowy i branża książki.

Wsparcie zostało zapewnione zarówno w ramach rozszerzenia dotychczasowych programów, działań i stypendiów, jak też dzięki wdrożeniu nowych inicjatyw. Konkursy dotacje i specjalne umowy w zakresie wsparcia branży kulturalnej stanowiły 24,5 mln zł. Widocznym efektem pandemii było przeniesienie się kultury do sieci, dzięki temu stała się bardziej dostępna. Uruchomiona została platforma PLAY KRAKÓW, umożliwiająca dostęp internautom do najważniejszych krakowskich wydarzeń kulturalnych.

Miasto stawia na inwestycje

To był trudny rok, ale przez cały ten czas, aby nie pogłębiać zapaści gospodarczej i kryzysu na rynku pracy, miasto nie zamknęło się na inwestycje. Wręcz przeciwnie – w tym roku zakończy się realizacja Trasy Łagiewnickiej, równolegle trwają przygotowania do budowy kolejnych odcinków trzeciej obwodnicy. Trwa budowa linii tramwajowej do Górki Narodowej i przebudowa al. 29 Listopada.

Miasto przygotowuje się również do nowej perspektywy unijnej – dlatego w tym celu sporządzane są koncepcje nowych linii tramwajowych, które mogą istotnie wpłynąć na rozwój miasta po pandemii.

W czasie pandemii doceniono również miejską zieleń. W 2020 r. Zarząd Zieleni Miejskiej oddał po rewitalizacji parki: Jerzmanowskich, Tysiąclecia, rzeczny Wilga, Duchacki, a także park w Czyżynach. W minionym roku gmina pozyskała również ważne tereny zielone w mieście. Z rąk prywatnych udało się wykupić m.in. tereny uroczyska Górka Pychowicka i działkę przy ul. Kurzei w Mistrzejowicach.